

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
Навчально-науковий інститут поліцейської діяльності
Кафедра тактичної підготовки

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор НАВС
полковник поліції

Сергій ЧЕРНЯВСЬКИЙ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ ТА ОСОБИСТА БЕЗПЕКА

Статус дисципліни:	обов'язкова
Рівень вищої освіти:	другий
Ступінь вищої освіти:	магістр
Галузь знань:	С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини
Спеціальність:	С4 Психологія
Освітня програма:	«Психологія (поліцейські)»
Форми здобуття вищої освіти:	заочна
Мова навчання:	українська
Форма підсумкового контролю:	екзамен

Розробники:

Василь ВЕРБОВИЙ – завідувач кафедри тактичної підготовки навчально-наукового інституту поліцейської діяльності Національної академії внутрішніх справ

Євген БАКУТІН – старший викладач кафедри тактичної підготовки навчально-наукового інституту поліцейської діяльності Національної академії внутрішніх справ

Богдан ЛІЩУК – старший викладач кафедри тактичної підготовки навчально-наукового інституту поліцейської діяльності Національної академії внутрішніх справ

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри тактичної підготовки навчально-наукового інституту поліцейської діяльності від 17.09.2026 року, протокол № 3

Завідувач кафедри тактичної підготовки
навчально-наукового інституту
поліцейської діяльності НАВС
підполковник поліції

Василь ВЕРБОВИЙ

Схвалено на засіданні науково-методичної ради НАВС від 11. 09 2026, протокол № 8

Результати щорічного перегляду робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

Протокол засідання кафедри
____.____ 202_ № ____

Протокол науково-методичної ради від
від _____.____ 202_ № ____

Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

Протокол засідання кафедри
____.____ 202_ № ____

Протокол науково-методичної ради від
від _____.____ 202_ № ____

Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

Протокол засідання кафедри
____.____ 202_ № ____

Протокол науково-методичної ради від
від _____.____ 202_ № ____

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Предмет вивчення дисципліни:

Предметом вивчення навчальної дисципліни є ризики та загрози виникнення шкідливих і небезпечних виробничих чинників у професійній діяльності фахівців, які здійснюють професійну діяльність у сфері юриспруденції, заходи із забезпечення здорових і нешкідливих умов праці, організація розслідування нещасних випадків, аварій та професійних захворювань, встановлення причин їх виникнення.

Мета викладання дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Охорона праці в галузі та особиста безпека» є вивчення основних аспектів організації безпечних та нешкідливих умов праці в конкретному підрозділі та організації в цілому, ознайомлення здобувачів вищої освіти з особливостями розслідування і обліку нещасних випадків та професійних захворювань, формування професійних навичок ефективного управління охороною праці з урахуванням досягнень науково-технічного прогресу та міжнародного досвіду.

Завдання викладання дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни «Охорона праці в галузі та особиста безпека» є:

- розширення кола знань про засоби і методи забезпечення збереження здоров'я і працездатності працівників через ефективне управління охороною праці;

- ознайомлення з досягненнями світової та вітчизняної думки щодо соціального партнерства як принципу законодавчого та нормативно-правового забезпечення охорони праці, основними сучасними вимогами до охорони праці в структурі соціальної відповідальності;

- набуття навичок практичної діяльності в профілактиці травматизму, забезпеченні прав працівників на збереження здоров'я і працездатності, гарантованих Конституцією України;

- формування у здобувачів вищої освіти відповідальності за колективну та власну безпеку, розвиток навичок аналітичного мислення, виховання стійкої особистої позиції щодо нерозривності успішної професійної діяльності з обов'язковим дотриманням усіх вимог безпеки праці.

Пререквізити (Prerequisite). Теорія держави та права, Конституційне право, Міжнародне право, Право Європейського Союзу, Адміністративне право, Адміністративний процес, Адміністративна відповідальність, Публічне адміністрування.

Програмні компетентності

Інтегральна компетентність

Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення

досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК3. Здатність обирати і застосовувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.

СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.

СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

Програмні результати навчання

ПР8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми (програмні компетентності), здобувачі вищої освіти повинні:

Знати:

- поняття, сутність і завдання охорони праці, основні заходи підвищення безпеки праці;
- структуру системи управління охороною праці, її центри та основні функції;
- поняття, сутність та елементи гігієнічної класифікації праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу;
- основні групи причин виробничого травматизму і професійної захворюваності, методи їх аналізу, заходи з профілактики;
- особливості розслідування нещасних випадків та професійних захворювань;

Вміти:

- використовувати положення нормативних актів та рекомендації охорони праці для вирішення проблем забезпечення власної та колективної безпеки;
- застосовувати теоретичні знання з охорони праці для високопрофесійного виконання службових обов'язків.
- організовувати діяльність службового колективу з обов'язковим урахуванням вимог охорони праці;
- впроваджувати ефективний розподіл функцій, обов'язків і повноважень з охорони праці у службовому колективі;

- надавати допомогу та консультації з практичних питань безпеки праці;
- контролювати виконання вимог охорони праці в організації.
- брати участь та ефективно взаємодіяти у проведенні розслідування нещасних випадків, аварій та професійних захворювань;
- приймати рішення, спрямовані на попередження випадків травматизму за матеріалами розслідування конкретного нещасного випадку в установі.

На вивчення навчальної дисципліни заплановано 60 годин 2 кредити ECTS.

2. Структура навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни			
	Заочна форма здобуття вищої освіти (державне замовлення)			
Кількість кредитів ECTS – 2	Рік підготовки			
	1-й			
	Семестр			
	1-й			
	Лекції			
	2			
	Семінарські			
	Практичні			
	8			
	Самостійна робота			
	50			
	Вид контролю			
	екзамен			

3. Тематичний план

форма навчання: заочна (державне замовлення)

Назви розділів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усьог о	у тому числі			
		л	с	пр	с.р		л	с	пр	с.р.
Розділ 1. Основи охорони праці										
Тема 1. Організація управління та нагляду за охороною праці						6	2			4
Тема 2. Особливості умов праці						14			4	10
Тема 3. Вимоги безпеки до обладнання та приміщень						18			2	16
Тема 4. Виробничий травматизм і професійні захворювання, розслідування та облік нещасних випадків						22			2	20
Усього годин						60	2		8	50
Форма контролю: Екзамен										

4. Плани навчальних занять за видами

форма навчання: заочна (державне замовлення)

Тема 1. Організація управління та нагляду за охороною праці.

лекційне заняття - 2 години

1. Нормативно-правове забезпечення ефективності державного управління охороною праці.
2. Основні положення Програми гідної праці МОП для України.
3. Система управління охороною праці (СУОП), її завдання та структура.

Тема 2. Особливості умов праці.

практичне заняття - 4 години

1. Класифікація умов праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу.
2. Умови праці працівників юридичних професій, їх особливості.

3. Санітарно-гігієнічні умови праці, їх оцінка і нормування.
4. Психофізіологічні фактори умов праці.
5. Естетичні та соціально-психологічні елементи умов праці.
6. Поняття та визначальні чинники особистої безпеки працівника

Тема 3. Вимоги безпеки до обладнання та приміщень.

практичне заняття - 2 години

1. Вимоги до розміщення та планування громадських будинків і приміщень, де відбувається трудова діяльність працівників зайнятих у галузі.
2. Розміщення обладнання та утримання робочих місць. Раціональне планування робочого місця.
3. Забезпечення охорони праці користувачів комп'ютерів.
4. Вимоги до виробничих приміщень та робочих місць, обладнаних ВДТ.
5. Режими праці і відпочинку при роботі з ВДТ
6. Естетика як важливий чинник безпеки праці.

Тема 4. Виробничий травматизм і професійні захворювання, розслідування та облік нещасних випадків

практичне заняття - 2 години

1. Поняття нещасного випадку, ознаки, які характеризують настання нещасного випадку
2. Розподіл виробничого травматизму за причинами, галузями, травмуючими факторами.
3. Особливості травматизму та професійної захворюваності серед працівників Національної поліції. Суб'єктивні та об'єктивні причини травматизму в НПУ.
4. Наслідки виробничого травматизму. Шляхи запобігання травматизму та професійним захворюванням.
5. Поняття та види професійних захворювань.
6. Порядок розслідування та обліку професійних захворювань.
7. Нормативне регламентування підстав та особливостей розслідування та обліку нещасних випадків.
8. Загальне та спеціальне розслідування нещасного випадку.
9. Обставини, за яких нещасний випадок визнається таким, що пов'язаний з трудовою діяльністю.
10. Обставини, за яких нещасні випадки не визнаються такими, що пов'язані з трудовою діяльністю.

5. Завдання для самостійної роботи (має 20 балів)

Самостійна робота здобувачів вищої освіти передбачає підготовку рефератів, аналітичних матеріалів, презентацій, виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань, а також підготовку матеріалів з актуальних проблем відповідно до тематики дисципліни.

Критерії оцінювання результатів самостійної роботи

№ з/п	Результати самостійної роботи	Бали
1.	Доповідь (виступ) за обраною темою	5
2.	Підготовка презентації	5
3.	Підготовка реферату за обраною темою	5

5.1. Практикум (теми рефератів):

1. Міжнародні норми в галузі охорони праці.
2. Охорона праці в документах Міжнародної організації праці (МОП).
3. Соціальний діалог як принцип правового забезпечення охорони праці в Україні.
4. Юридична регламентація охорони праці осіб, зайнятих у галузі юриспруденції.
5. Структура та організація служб охорони праці.
6. Громадський контроль за станом охорони праці.
7. Соціальне страхування від нещасного випадку на роботі та професійного захворювання.
8. Фактор ризику в профілактиці виробничого травматизму.
9. Безпека праці: ергономічні та естетичні аспекти.
10. Планування заходів з охорони праці на галузевому рівні.
11. Поліпшення умов праці на постійних робочих місцях за фактором освітлення.
12. Забезпечення електромагнітної безпеки користувачів персональних комп'ютерів.
13. Безпечність експлуатації електрообладнання.
14. Роль службової підготовки у забезпеченні особистої безпеки працівника.
15. Забезпечення особистої безпеки працівників під час виконання роботи.

6. Індивідуальні завдання

Тема 1. Організація управління та нагляду за охороною праці

1. Нагляд та контроль за охороною праці, його предмет
2. Стадії процесу наглядової діяльності за охороною праці
3. Основні положення Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».
4. Рекомендації щодо побудови, впровадження та удосконалення системи управління охороною праці.

Тема 2. Особливості умов праці

1. Найбільш розповсюджені фактори трудового процесу в НПУ
2. Основні положення Гігієнічної класифікації праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу.
3. Концепт особистої безпеки у практичній діяльності працівника
4. Компоненти безпеки діяльності працівників

Тема 3. Вимоги безпеки до обладнання та приміщень

1. Електромагнітні поля та електромагнітні випромінювання (ЕМВ):
 - основні джерела випромінювань електромагнітної енергії, їх види
 - особливості комплексно шкідливої дії електромагнітних випромінювань(ЕМВ) на організм людини
2. Заходи захисту від електромагнітних випромінювань (ЕМВ) (організаційні, інженерно-технічні та лікарсько-профілактичні).
3. Охорона праці користувачів ПК для працюючих з персональними комп'ютерами»:
 - вимоги до виробничих приміщень для експлуатації ПК:
 - гігієнічні вимоги до організації та обладнання робочих місць з ПК
 - вимоги до режимів праці і відпочинку при роботі з ПК

Тема 4. Виробничий травматизм і професійні захворювання, розслідування та облік нещасних випадків

1. Теорії виникнення травматизму, їх основні положення
2. Види та причини виробничого травматизму
3. Найбільш травмонебезпечні галузі економіки та види робіт
4. Причини, які призводять до травматизму та загибелі працівників
5. Основні психологічні чинники травматизму та загибелі працівників поліції.
6. Документи, які складаються при проведенні розслідування нещасних випадків.
7. Спеціальне розслідування нещасних випадків (у тому числі поранень).
8. Звітність та інформація про нещасні випадки (у тому числі поранення), аналіз їх причин.

7. Методи навчання

Основним видом навчальних занять є лекційні та практичні заняття під керівництвом викладача.

Практичні заняття спрямовані на формування у здобувачів вищої освіти знань, умінь та навичок, необхідних для їхньої професійної діяльності, а також досягнення ними високого рівня психологічної стійкості.

Основними методами навчання з дисципліни є:

Загальнопедагогічні методи:

- словесні: розповідь, бесіда, пояснення, дискусія.

– наочні: спостереження, демонстрація, ілюстрація.

Спеціальні методи:

Основними засобами організації навчальної групи під час проведення занять є груповий, індивідуальний.

Наочні методи

Ілюстрація – допоміжний метод при словесному методі, її значення полягає в яскравішому викладенні та показі власної думки.

Демонстрація характеризується рухомістю засобу демонстрування, наприклад, демонстрація навчальних фільмів.

Практичні методи: вирішення ситуаційних завдань, складання документів. Ці методи не несуть нової навчально-пізнавальної інформації, а слугують для закріплення, формування практичних умінь під час застосування раніше набутих знань.

Інтерактивні методи: рольова гра, робота в групах, мозковий штурм, дискусія, аналіз ситуації, обговорення.

8. Форми та методи контролю, критерії оцінювання результатів навчання та перелік орієнтовних завдань (питань) для підсумкового контролю

Форми контролю регламентовані Положенням про внутрішню систему забезпечення якості освіти в Національній академії внутрішніх справ - <https://lnk.ua/erRcZNY99>.

Відповідно до вимог наказу МВС України від 30.06.2026 р. № 616 «Про затвердження Положення про особливості організації освітнього процесу в закладах вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських», Положення про організацію освітнього процесу в Національній академії внутрішніх справ - <https://surl.li/viezag> контрольні заходи протягом навчального року (семестру) включають у себе поточний і підсумковий контроль знань здобувачів.

До семестрового контролю з навчальної дисципліни допускаються здобувачі, які в повному обсязі виконали навчальний план з цієї дисципліни. Після недопуску до підсумкового контролю здобувач може перескласти не більше трьох пропусків та/або незадовільних оцінок за один день.

Підстави та порядок перескладання пропусків та незадовільних оцінок, ліквідації академічної заборгованості, а також проходження повторного курсу навчання визначається «Положенням про ліквідацію академічної заборгованості та академічної різниці в Національній академії внутрішніх справ НАВС» https://okop.navs.edu.ua/assets/files/example3/pol_likv_zaborg.pdf

Методи контролю – усне та/чи письмове опитування, перевірка виконаних завдань, тестовий та інші види контролю. Контрольне оцінювання можуть проводити в усній формі, у формі письмової контрольної роботи та/або тестування (комп'ютерного, письмового). Контроль самостійної роботи здійснюють через перевірку виконаних

завдань на практичних або семінарських заняттях, підготовка презентацій тощо.

Для вивчення курсу обліку результатів поточного та підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку успішності здобувачів вищої освіти і переноситься до відомості обліку успішності здобувачів вищої освіти.

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача вищої освіти при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів, є такі:

- виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач;
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

8.1. Екзамен

Екзамен – форма підсумкового контролю, що полягає в оцінюванні рівня знань, умінь та навичок (компетентностей) з освітнього компонента або його окремої завершеної частини та передбачає виставлення оцінок у балах ЄКТС, що за національною шкалою оцінювання відповідає оцінці «відмінно», «добре», «задовільно» або «незадовільно».

Підсумкова кількість балів з екзамену з навчальної дисципліни розраховується як середнє арифметичне суми результатів аудиторної роботи та самостійної роботи разом (≤ 100) та результату підсумкового контролю (≤ 100).

Результати навчання з аудиторної роботи обчислюються за таким алгоритмом:

- шляхом множення середнього бала на коефіцієнт 16 з подальшим математичним заокругленням до цілого числа;
- середній бал розраховується як відношення суми всіх отриманих оцінок до загальної кількості показників, що включає: мінімальну кількість позитивних оцінок за національною шкалою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно») (далі – позитивні оцінки); кількість «додаткових» позитивних оцінок з урахуванням коефіцієнта 0,7; кількість невідпрацьованих «незадовільних» оцінок та/або невідпрацьованих пропусків навчальних занять, при цьому:
- мінімальна кількість позитивних оцінок має становити не менше ніж 1/3 (33%) від загальної кількості семінарських, практичних та лабораторних занять, передбачених робочою програмою навчальної

дисципліни, при цьому лекційні заняття до розрахунку зазначеного показника не включаються. Для здобувачів вищої освіти, які навчаються за індивідуальним графіком, мінімальна кількість позитивних оцінок має становити не менше ніж 1/3 (33 %) від загальної кількості індивідуальних занять, передбачених індивідуальним графіком. Якщо 1/3 (33 %) від кількості занять становить дробове число, то до розрахунку береться наступне ціле число;

– за умови отримання здобувачем вищої освіти менше ніж 1/3 (33 %) позитивних оцінок, відсутні до цієї вимоги оцінки враховуються як «нуль» при обчисленні середнього бала;

– коефіцієнт 0,7 застосовується до кількості «додаткових» позитивних оцінок, що перевищують встановлений мінімум, з метою стимулювання здобувачів вищої освіти до покращення результатів аудиторної роботи протягом усього періоду вивчення освітнього компонента;

– невідпрацьовані «незадовільні» оцінки та/або невідпрацьовані пропуски навчальних занять враховуються як «нуль» під час розрахунку суми всіх отриманих оцінок;

– відпрацювання «незадовільних» оцінок та/або відпрацювання пропущених навчальних занять з тем освітніх компонентів, що стосуються заходів безпеки при застосуванні поліцейських заходів примусу, є обов'язковим.

Відпрацювання всіх інших «незадовільних» оцінок та/або пропущених навчальних занять не є обов'язковим.

Максимальний результат оцінювання аудиторної роботи здобувача вищої освіти становить 80 балів, а бали, що перевищують цей показник – не враховуються.

Формула розрахунку загального результату аудиторної роботи:

СОО

$$РАР = \frac{\text{СОО}}{\text{МКПО} + \text{КДПО} \times 0,7 + \text{КННОНПЗ}} \times 16,$$

МКПО + КДПО × 0,7 + КННОНПЗ

де:

РАР – результат аудиторної роботи;

СОО – сума отриманих оцінок;

МКПО – мінімальна кількість позитивних оцінок (1/3 (33 %) від кількості семінарських, практичних, лабораторних занять, передбачених РПНД).

При цьому, якщо МКПО становить дробове число, то до розрахунку береться наступне ціле число;

КДПО – кількість «додаткових» позитивних оцінок, тобто оцінок, що перевищують МКПО;

КННОНПЗ – кількість невідпрацьованих «незадовільних» оцінок та/або невідпрацьованих пропущених занять.

Загальна кількість балів за самостійну роботу визначається як сума балів, отриманих за її виконання, згідно з критеріями оцінювання, визначеними в розділі 5 робочої програми навчальної дисципліни.

Підсумкова кількість балів з екзамену з навчальної дисципліни розраховується за такою формулою:

$ПКБ(Екз) = (РАР + РСР) + РПК$, де:

ПКБ – підсумкова кількість балів;

РАР – результат аудиторної роботи;

РСР – результат самостійної роботи;

РПК – результат підсумкового контролю.

Оцінювання результатів навчання
Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

100– бальна накопичувальна шкала	Екзамен		Залік	
	За шкалою оцінювання ЄКТС	За національною шкалою оцінювання	За шкалою оцінювання ЄКТС	За національною шкалою оцінювання
90–100	A	Відмінно	A	Зараховано
82–89	B	Добре	B	Зараховано
75–81	C	Добре	C	Зараховано
64–74	D	Зараховано	D	Зараховано
60–63	E	Зараховано	E	Зараховано
0–59	F	Незадовільно	F	Не зараховано

**9. Інструменти, обладнання, програмне забезпечення,
використання яких передбачає дисципліна (за потреби)**
Електронний відеопосібник, мультимедійні слайди, відеоматеріали.

**10. Перелік питань/завдань для підсумкового контролю з
навчальної дисципліни**

Теоретична частина.

1. Соціальний діалог як принцип правового забезпечення охорони праці в Україні.
2. Міжнародні норми в галузі охорони праці.
3. Охорона праці в документах Міжнародної організації праці.
4. Основні положення Програми гідної праці МОП для України.
5. Юридична регламентація охорони праці осіб, зайнятих у галузі юриспруденції.
6. Управління охороною праці: поняття та система
7. Структурно-функціональна, інформаційно-поведінкова підсистеми СУОП.
8. Функції складових системи управління охороною праці.
9. Державне управління охороною праці, його характеристика
10. Повноваження міністерств та інших центральних органів виконавчої влади в галузі охорони праці.

11. Управління охороною праці з боку керівника.
12. Управління та нагляд за охороною праці з боку працівників.
13. Відомчий, громадський та регіональний контроль за охороною праці: загальна характеристика.
14. Служби охорони праці у системі керування установою, їх місце, роль, завдання та функції.
15. Типове положення про службу охорони праці: структура та зміст його розділів.
16. Органи, які здійснюють нагляд за охороною праці, їх повноваження
17. Державна служба України з питань праці, її функції у сфері охорони праці
18. Планування та фінансування робіт з охорони праці.
19. Звітність з питань охорони праці.
20. Особливості трудового процесу.
21. Умови праці працівників юридичних професій, їх особливості.
22. Характеристика умов праці.
23. Працевдатність, поняття та характеристика.
24. Фактори робочого середовища, що впливають на працевдатність.
25. Класи умов праці, їх характеристика.
26. Основні положення Гігієнічної класифікації праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу.
27. Концепт особистої безпеки у практичній діяльності працівника:
28. Особиста безпека: поняття, мета предмет, об'єкт.
29. Основні заходи та принципи особистої безпеки працівника .
30. Компоненти безпеки в діяльності працівників.
31. Види навантажень у процесі праці та їх співвідношення.
32. Навантаження, притаманні працівникам юридичних професій (статичне, динамічне, нервово-психічне).
33. Навантаження та фізіологічні зміни, характерні для розумової праці.
34. Вимоги до безпечності обладнання працівника юридичної сфери
35. Організація трудового процесу та робочих місць юристів.
36. Забезпечення безпеки в системі людина-комп'ютер.
37. Особливості роботи користувачів комп'ютерів з позиції безпеки праці.
38. Забезпечення охорони праці користувачів ВДТ.
39. Вимоги до робочих приміщень для експлуатації ВДТ:
40. Гігієнічні вимоги до організації та обладнання робочих місць з ВДТ
41. Вимоги до режимів праці і відпочинку при роботі з ВДТ
42. Ергономіка та її роль в охороні праці
43. Естетика як чинник безпеки праці.
44. Параметри естетичного клімату та їх визначення.
45. Вимоги та оцінка ергономічності робочого обладнання.
46. Роль кольору у виробничому середовищі.

47. Проблеми збереження здоров'я у сферах діяльності людини, де використовуються інформаційні технології.
48. Виробничий травматизм, його поняття та характеристика.
49. Розподіл виробничого травматизму за причинами і травмуючими факторами.
50. Сутність методів аналізу травматизму та професійних захворювань.
51. Причини, які призводять до травматизму та загибелі.
52. Основні психофізіологічні чинники травматизму.
53. Шляхи запобігання травматизму та професійним захворюванням (технічні, організаційні, санітарно-гігієнічні, правові, економічні)
54. Професійні захворювання, їх розслідування та облік.
55. Організація загального розслідування нещасних випадків.
56. Спеціальне розслідування нещасних випадків, порядок проведення
57. Обов'язки керівника підрозділу під час проведення спеціального розслідування;
58. Порядок розслідування та обліку нещасних випадків не пов'язаних зі трудовою діяльністю
59. Обов'язки керівника при отриманні повідомлення про нещасний випадок з працівником.
60. Розслідування та порядок обліку нещасних випадків невиробничого характеру.
61. Міжнародні норми в галузі охорони праці.
62. Охорона праці в документах Міжнародної організації праці (МОП).
63. Соціальний діалог як принцип правового забезпечення охорони праці в Україні.
64. Юридична регламентація охорони праці осіб, зайнятих у галузі юриспруденції.
65. Структура та організація служб охорони праці.
66. Громадський контроль за станом охорони праці.
67. Соціальне страхування від нещасного випадку на роботі та професійного захворювання.
68. Фактор ризику в профілактиці виробничого травматизму.
69. Безпека праці: ергономічні та естетичні аспекти.
70. Планування заходів з охорони праці на галузевому рівні.
71. Поліпшення умов праці на постійних робочих місцях за фактором освітлення.
72. Забезпечення електромагнітної безпеки користувачів персональних комп'ютерів.
73. Безпечність експлуатації електрообладнання.
74. Роль службової підготовки у забезпеченні особистої безпеки працівника.

75. Забезпечення особистої безпеки працівників під час виконання роботи.
76. 1. Особливості трудового процесу.
77. 2. Характеристика умов праці в діяльності працівників.
78. 3. Концепт особистої безпеки у практичній діяльності психолога.
79. Класифікація умов праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу.
80. Умови праці працівників юридичних професій, їх особливості.
81. Санітарно-гігієнічні умови праці, їх оцінка і нормування.
82. Психофізіологічні фактори умов праці.
83. Естетичні та соціально-психологічні елементи умов праці.
84. Поняття та визначальні чинники особистої безпеки працівника.
85. Розміщення обладнання та утримання робочих місць. Раціональне планування робочого місця.
86. Забезпечення охорони праці користувачів комп'ютерів.
87. Вимоги до виробничих приміщень та робочих місць, обладнаних ВДТ.
88. Режими праці і відпочинку при роботі з ВДТ
89. Естетика як важливий чинник безпеки праці.
90. Розподіл виробничого травматизму за причинами, галузями, травмуючими факторами.

11.Рекомендовані джерела інформації

Основна

1. Охорона праці : навч. посіб. / Яремко З. М., Тимошук С. В., Третяк О. І., Ковтун Р. М. ; за ред. З. М. Яремка. Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2018. 69 с.
2. Чанишева Г.І. Право на охорону праці. Велика українська енциклопедія. 2020: Право соціального забезпечення / редкол.: М.І. Іншин, (голова), О.М. Ярошенко (заступник голови), Н.М. Хуторян, Г.І. Чанишева, Н.М. Вапнярчук. Київ: «Видавництво Людмила». 2020. С. 578-583.
3. Смирнитська М. Б. Охорона праці в галузі. Ресторанне господарство і торгівля : навч. посіб. Х. : Світ Книг, 2020. 362 с.
4. Безпека особи в умовах ведення бойових дій [Текст] : наук.-практ. посіб. / М. С. Туркот, С. В. Шмаленя, С. О. Харитонов, А. В. Столітній , Г.О. Ганова, О. В. Єні, О. В. Лазукова, О.В. Баулін, І. М. Бевзюк, М. В. Балан та ін. ; за ред. канд. юрид. наук, доц. М. С. Туркота, канд. юрид. наук С. В. Шмалені. – Київ : Норма права, 2023. 184 с.
5. Основи охорони праці [Текст] / Я. О. Серіков, Б. Д. Халмурадов, О. М.Сінгаєвський, К. С. Серікова : підручник. – Київ : ЦУЛ, 2024. – 250 с.

6. Охорона праці в умовах воєнного стану / В. Поліщук, Д. Навроцький, Н. Кайда, А. Якімова, Н. Кохан, І. Василик, Н. Черевко, В. Долгоєр, О. Погрібняк, Г. Лисенко, О. Зайцева. Х.: ФАКТОР-МЕДІА, 2025. 117 с.

7. Охорона праці та цивільний захист: підручник / О.Г. Левченко, О.І./ М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т України «КПІ ім. Ігоря Сікорського». – Київ: Каравела, 2026. – 460 с.

Нормативні акти

1. Конвенція 1981 року про безпеку й гігієну праці та виробниче середовище № 155: Конвенція Міжнар. орг. пр. від 22.06.1981 № 155: станом на 2 листоп. 2011 р. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_050#Text.

2. Конвенція про допомоги у випадках виробничого травматизму № 121: Конвенція Міжнар. орг. пр. від 08.07.1964 № 121: станом на 4 черв. 1980 р. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_306#Text

3. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 № 5403-VI. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text.

4. Кодекс законів про працю України. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text.

5. Про охорону праці: Закон України від 14.10.1992 № 2694-XII. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text.

6. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 23.09.1999 № 1105-XIV: станом на 8 трав. 2025 р. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text.

7. Деякі питання використання об'єктів фонду захисних споруд цивільного захисту: Постанова Кабінету Міністрів України від 10.03.2017 № 138. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/138-2017-%D0%BF#Text.

8. Про затвердження Технічного регламенту засобів цивільного захисту: Постанова Кабінету Міністрів України від 26 травня 2023 р. № 535. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/535-2023-%D0%BF#n13.

9. Про затвердження Порядку розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві: Постанова Кабінету Міністрів України від 17.04.2019 № 337: станом на 1 січ. 2025 р. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/337-2019-п#Text.

10. Про внесення змін до Порядку розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві: Постанова Кабінету Міністрів України від 20.01.2023 № 59. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/59-2023-п#Text.

11. Про затвердження Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності в закладах, установах, організаціях, підприємствах, що належать до сфери управління Міністерства освіти і науки України: Наказ Міністерства освіти і науки України від 18.04.2006 № 304. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0806-06#Text.

12. Захисні споруди цивільного захисту. ДБН В.2.2-5:2023: Наказ Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України від 10 серпня 2023 року № 702. URL: ips.ligazakon.net/document/DBN00101.

13. Про затвердження вимог з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/

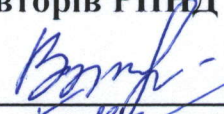
Додаткова (методичне забезпечення)

1. Березуцький В.В., Березуцька Н.Л., Богодист А.О. Безпека людини усучасних умовах: Монографія. Харків: ФОП Мезіна В.В., 2018. 208 с.
2. Березуцький В. В. Ризик орієнтований підхід в охороні праці : LAP Lambert Academic Publishing, 2019. 108 с.
3. Державне управління охороною праці. Монографія / Ткачук К. Н., Зеркалов Д. В., Ткачук К. К., Полукаров Ю. О.К.: «Основа», 2013. 348 с
4. Коновалова О.В. Охорона праці. Практикум: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури 2015. 98 с.
5. Чанишева Г.І. Право на охорону праці. Велика українська енциклопедія. 2020: Право соціального забезпечення / редкол.: М.І. Іншин, (голова), О.М. Ярошенко (заступник голови), Н.М. Хуторян, Г.І. Чанишева, Н.М. Вапнярчук. Київ: «Видавництво Людмила». 2020. С. 578-583.

Інформаційні ресурси для вивчення дисципліни

1. <http://www.dnopr.kiev.ua> - Офіційний сайт Державної служби України з питань праці (Держпраці).
2. <http://www.mns.gov.ua/> - Офіційний сайт Державної служби України з надзвичайних ситуацій (ДСНС)
3. <http://www.social.org.ua/bibliotek> - Офіційний сайт Фонду соціального страхування від нещасних випадків та професійних захворювань
4. geneva.mfa.gov.ua/ua - Постійне представництво України при відділенні ООН та інших міжнародних організаціях у Женеві
5. <http://www.mlsp.gov.ua/labour/control/uk/index-> Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України
6. www.library.univ.kiev.ua – Наукова бібліотека ім.. М.Максимовича
7. <http://www.ukma.kiev.ua/ukmalib> – Наукова бібліотека Національного університету “Києво-Могилянська академія”
8. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України
9. <http://www.nplu.kiev.ua> – Національна Парламентська бібліотека України /
10. <http://www.ulde.kiev.ua/news.php> – Центр розвитку українського законодавства

Підписи авторів РПНД

	Василь ВЕРБОВИЙ
	Свген БАКУТІН
	Богдан ЛІЩУК